

Програм IPA Европске уније за Босну и Херцеговину

Јачање институционалних капацитета у обезбјеђивању квалитета

*Активност 1.1: Анализа законских прописа –
Синтеза законских одредби и компилација
постојећих прегледа (извјештај)*

Пројекат финансира
Европска унија

Пројекат реализује Агенција за европске интеграције и
економски развој (АЕИ)

Твининг пројекат

„Јачање институционалних капацитета у обезбјеђивању квалитета“ (BA11-IB-OT-02)

Овај пројекат представља партнерство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ) и Аустрије који финансира Европска унија из средстава Инструмената за претприступну помоћ (IPA 2011) у износу од 1 милион евра.

Укупно трајање пројекта је 24 мјесеца, почевши од 13. септембра 2013. до 12. септембра 2015. године. Циљ пројекта је повећање мобилности и запошљавања радне снаге кроз побољшање квалитета високошколских установа у складу са болоњским процесима. Сврха пројекта је унапређење и јачање људских ресурса и институционалних капацитета за обезбјеђивање квалитета у високом образовању. Главни партнер за провођење пројекта је Агенција за развој високог образовања и обезбјеђивање квалитета (у даљем тексту: Агенција), а остали партнери су Министарство цивилних послова БиХ, надлежна министарства образовања на ентитетском и кантоналном нивоу, Одјељење за образовање у Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Агенција за акредитацију високошколских установа Републике Српске (у даљем тексту: HEAARS), те високошколске установе у Босни и Херцеговини. У име Аустрије, пројекат проводи Агенција за европске интеграције и економски развој (у даљем тексту: AEI). Агенција за обезбјеђивање квалитета и акредитацију Аустрије (у даљем тексту: AQ Austria) у сарадњи са релевантним стручњацима обезбјеђује одговарајућу експертизу током провођења пројекта.

Особље пројекта

Александер Колер, руководилац Твининг пројекта, држава чланица Аустрија
Хусеин Нанић, руководилац Твининг пројекта, држава корисница Босна и Херцеговина

Марија Е. Вебер, стални савјетник за питања Твининг пројекта (у даљем тексту: RTA), држава чланица Аустрија
Маја Мацан, партнер RTA, држава корисница Босна и Херцеговина

Компонента 1

Анализа законских прописа / Активност 1.1: Синтеза законских одредби и компилација постојећих прегледа (Анализа потреба и недостатака у законским прописима Босне и Херцеговине у погледу акредитације високошколских установа)

Међународни стручњаци за област високог образовања ангажовани на изради извјештаја

Ади Ковачевић, консултант AQ Austria за ЈИЕ / WUS Austria
Вероника Ниче, замјеница извршног директора, WUS Austria
Бастиан Бауман, самостални консултант за питања високог образовања

Лекторисање

Сузана Трубајић, преводилац RTA

1	Увод.....	4
2	Општи аспекти у процесу акредитације	5
3	Процес(и) акредитације.....	8
	(а) Захтјев за акредитацију	8
	(б) Оцјена захтјева.....	9
	(ц) Формирање комисије стручњака за акредитацију.....	9
	(д) Извјештај	10
	(е) Доношење одлуке	10
	(ф) Наредне активности по доношењу рјешења	11
4	Закључци	11
5	Прилог 1 – Релевантне законске одребе које се тичу обезбјеђивања квалитета Error! Bookmark not defined.	
6	Прилог 2 – Партнери током разговора.....	15
7	Прилог 3 – Краткорочно ангажовани стручњаци	20
8	Прилог 4 – Органиграми	21

1 Увод

Ова анализа потреба и недостатака у погледу акредитације универзитета¹ у БиХ резултат је анализе докумената различитих актуелних закона и прописа на различитим нивоима. Преглед закона и прописа који су коришћени ради ове анализе налази се у *Прилогу 1*.

Поред прегледа документације и анализе текста, обављено је и неколико разговора са свим значајним актерима у области високог образовања. Ти разговори обухватили су запослене и руководство Агенције, представнике министарстава, представнике и јавних и приватних високошколских установа, студенте, те стручњаке за област високог образовања који су радили на другим пројектима везаним за обезбјеђивање квалитета. У *Прилогу 2* дат је преглед свих лица која су учествовала у разговорима. Надаље, аутори су проучавали резултате разних других ранијих и актуелних пројеката који су се бавили или се баве обезбјеђивањем квалитета у земљи.

Основне прописе чине Оквирни закон о високом образовању (у даљем тексту: ОЗВО) у Босни и Херцеговини, те закони о високом образовању Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта. ОЗВО је усвојен 2007, али је процес његове израде започео 2004. године. Чињеница да се ОЗВО изричито не позива односно не даје прописе који су у складу са Европским стандардима и смјерницама за обезбјеђивање квалитета у Европском простору високог образовања (у даљем тексту: ESG) може се образложити чињеницом да ESG није био усвојен до почетка процеса израде закона.

Овај извјештај бави се законском позадином Твининг пројекта „Јачање институционалних капацитета у обезбјеђивању квалитета“. У овој фази се још не дају препоруке јер ће се то урадити тек када се заврши са анализом усклађености рада Агенције са ESG-ем.

Намјера извјештаја је да обухвати све најзначајније аспекте у погледу прописа који се односе на екстерно обезбјеђивање квалитета, након чега ће услједити детаљнији опис прописа о редовним корацима у склопу процеса акредитације. Закључци на крају извјештаја имају за циљ давање општег прегледа налаза. Извјештај има за циљ да пружи општи преглед законске ситуације у области акредитације и стога користи примјере ради боље илустрације налаза, а не даје детаљна образложења за сваки пропис појединачно.

Ради боље илустрације различитих процеса акредитације, у *Прилогу 3* су дати дијаграми тока различитих корака за Републику Српску, сваки кантон и Брчко дистрикт.

¹ Термин „универзитети“ у извјештају се користи као генерички термин за све врсте високошколских установа.

2 Општи аспекти у процесу акредитације

Као што је то случај са многим аспектима у функционисању управног система Босне и Херцеговине, акредитација универзитета у земљи је изазовно и комплексно питање. Образовање, укључујући и високо образовање, потпада под надлежност министарства образовања на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта.

На снази су различити закони и прописи који утичу на систем акредитације и на рад Агенције. На државном нивоу постоји ОЗВО који утврђује неке карактеристике система високог образовања, укључујући одредбе везане за рад Агенције. На нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта, свака јурисдикција има свој властити закон о високом образовању, што резултира у укупно дванаест (12) закона, поред ОЗВО-а. Како је Агенција јавни орган, за њу вриједе и општи управни закони.

Сврха било ког оквирног прописа није да све детаљно регулише, него да пружи једну заједничку структуру како би се обезбједио одређени степен досљедности. ОЗВО-у се стога – према принципу супсидијарности закона – даје предност у односу на законе о високом образовању на нижим нивоима.

Министарство цивилних послова такође има улогу у обезбјеђивању досљедности кроз свој мандат да пружи подршку у међусобном усклађивању различитих закона. Међутим, не постоји јасна процедура о томе како да се та усклађеност закона постигне. Различити надлежни образовни органи обично не сарађују директно са Министарством цивилних послова током процеса израде закона или правилника. Они се обично само консултују са другим надлежним образовним органима.

Не постоји заједнички договор о степену овлашћења за прописивање аспеката који нису (детаљно) обухваћени ОЗВО-ом. Оба концепта – да закони на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта могу обухватати аспекте којима се ОЗВО не бави и да закони на том нивоу не могу да регулишу ништа што прелази оквире ОЗВО-а – постоје. Дакле, неки од закона на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта садрже чланове који прописују оно што није обухваћено ОЗВО-ом док неки не садрже. Разлози за недостатке у одредбама ОЗВО-а често се могу повезати са чињеницом да је усвајање закона дуг политички процес, који захтијева висок степен консензуса међу различитим актерима и интересним групама.

ОЗВО не предвиђа никакав јасан мандат, одговорности или процедуре које су везане за питање задужености за акредитацију. Дакле, у различитим законима на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта, надлежним образовним органима и Агенцији се даје различит степен могућности утицаја у процесу. То је детаљније образложено у наредној глави и илустровано је кроз преглед процеса који је дат у *Прилогу 3*.

Због чињенице да се ОЗВО-ом не регулишу детаљно сва питања, много је простора за тумачење одредби из закона, што се у великој мјери и користи. Одредбе из закона на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта су у неким дијеловима идентичне, а у неким дијеловима се разликују једна од друге. Разлози за ове разлике повезани су са чињеницом да се питања у вези са високим образовањем могу регулисати на различите начине, све док су постојећи прописи у складу са ОЗВО-ом. Неке од разлика узроковане су и чињеницом да су релевантни закони на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко

дистрикта израђивани у различитим временским периодима. Стога се неки нови концепти и идеје могу наћи у неким од закона новијег датума, као што је могућност ангажовања стране агенције за обезбјеђивање квалитета, што је опција у неким од кантона као што су Унско-сански кантон и Средњобосански кантон.

Услед разлика у прописима и због скромног нивоа усклађености који је обезбијеђен, постоје одређене недоследности између ОЗВО-а и закона и прописа на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта. Регулаторне недоследности и разлике у прописима могу довести до питања о досљедности рјешења о акредитацији с обзиром да Агенција има само ограничену надлежност да даје препоруке о акредитацији на основу налаза комисије стручњака, али нема овлашћење за доношење коначне одлуке.

Надаље, због различитих прописа процедуре и одговорности у процесу акредитације нису јасне. Одговорности у различитим фазама процеса треба да преузимају различити актери, у зависности од конкретних прописа на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта. То изазива проблеме и кашњења, јер сваки актер има неку врсту одговорности, али ниједан актер не осјећа да је у потпуности задужен за процес. Дакле, често један актер чека на иницијативу другог и обрнуто.

Овај посљедњи проблем додатно повећава чињеница да законима нису обухваћени никакви рокови, како ОЗВО-ом, тако ни законима на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта. У теорији постоје рокови који су прописани Законом о управном поступку, али у пракси се они обично не примјењују. То доводи до случајева гдје су универзитети поднијели захтјеве за акредитацију прије неколико година и никада нису добили одговор по свом захтјеву, а процес је негдје стао. Правовременост одлука и покретање сљедећих корака у поступку акредитације могли би се осигурати кроз досљедну примјену општих управних закона, укључујући рокове који су у њима садржани. Али, како се нити у ОЗВО-у нити у законима на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта ови општи закони изричито не помињу, они се у пракси обично не узимају у обзир.

Због недостатка јасноће у неким аспектима и због недоследности, било је различитих покушаја да се изнађу рјешења за било које питање које би се јавило. Та рјешења су најчешће *ad hoc* рјешења, која утврђене проблеме рјешавају заобилазећи их. Овакав приступ, који је коришћен у многим ситуацијама, није систематске природе, него се обично односи на један проблем. Међутим, тиме се обично коријени проблема не елиминишу, него се успоставља систем који је чак и сложенији, што доводи до даљих проблема.

Постоје различити облици нечега што би се могло сматрати екстерним процесима за утврђивање квалитета и адекватности универзитета. Постоји процес лиценцирања и процес акредитације. Поред тога, постоји и такозвани инспекцијски надзор. У неким јурисдикцијама, лиценцирање треба схватити као почетну акредитацију. Такође, постоји одређено преклапање критеријума који се користе у овим процесима. Критеријуме за лиценцирање, који резултирају дозволом за рад универзитета, треба да израде надлежни органи на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта, док критеријуми за акредитацију потпадају под надлежност Агенције.

Постоје различита тумачења о томе да ли је акредитација – за разлику од лиценцирања – обавезна за универзитете. ОЗВО не даје јасан одговор на ово питање, као ни закони на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта. Међутим, постоје прописи који се баве могућим посљедицама у смислу да је прописано да само акредитовани универзитети

имају право да додјељују дипломе и да ће јавни органи признавати само оне дипломе које издају акредитовани универзитети.

ОЗВО садржи одредбу према којој се сматрало да су универзитети акредитовани на период од двије године по усвајању ОЗВО-а. Међутим, овај прелазни период је прошао, што значи да према различитим постојећим законима и прописима, универзитети у већини јурисдикција више не нуде важеће дипломе. Тек са недавном акредитацијом пет (5) универзитета из Републике Српске постоје неки универзитети у земљи који нуде важеће дипломе.

Неки од кантона (као што је Херцеговачко-неретвански кантон) су због тога у своје релевантне прописе укључили и прелазне периоде, према којима се универзитети сматрају акредитованим. Ти прелазни аранжмани завршавају 2014. године. Међутим, због чињенице да ти прописи нису у складу са ОЗВО-ом и због чињенице да се ОЗВО-у даје предност у односу на законе на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта, ти прописи би требало да се сматрају ништавим.

Неваљидност стечене спреме стога има озбиљне могуће посљедице, на примјер код запошљавања на радна мјеста у јавном сектору, што може довести до жалби оних кандидата који су дипломирали на акредитованим универзитетима, а који су одбијени, и који оспоравају запошљавање кандидата који су своје образовање стекли на универзитетима који нису добили акредитацију. Проблем је још и озбиљнији због високе стопе незапослености у земљи. Иако су многи универзитети покренули поступак акредитације и према томе предузели све што се од њих очекује, они и њихови студенти и дипломци највише трпе усљед застоја у поступцима акредитације.

Нити у једном закону не постоје одредбе које се односе на финансирање процеса акредитације. Дакле, нејасно је ко треба да плати коме и колико, као што није јасно ни то ко има надлежности да утврди висину тих накнада. То се односи и на трошкове цјелокупног процеса акредитације и на плаћање стручњака. Иако у неким случајевима постоје прописи на нижим нивоима којима су уређени неки аспекти финансирања процеса, ниједним од тих прописа нису обухваћени сви релевантни аспекти.

Не постоји неки општи пропис о трајању циклуса између акредитација. Неки од закона на нивоу Републике Српске, кантона и Брчко дистрикта обухватају такве одредбе, док код других то није случај. Дакле, у том погледу нема досљедности.

Не постоје јасне одредбе нити у једном од закона у погледу тога који орган је задужен за измјештене кампусе који су смјештени у другим јурисдикцијама, што је у Босни и Херцеговини прилично честа појава.

Неке од актуелних прописа на различитим нивоима можда се мора сматрати проблематичним у погледу могућих сукоба интереса. Због чињенице да су надлежни образовни органи ти који су у великој мјери одговорни за различите фазе у процесу акредитације, то би се могло доживјети као недостатак независности, јер извршна власт оснивача јавних универзитета доноси одлуке и о акредитацији „својих“ универзитета и одлуке о акредитацији конкурената, односно приватних универзитета.

Надлежни образовни органи су задужени и за номиновање комисије стручњака која иде у посјету установи и која саставља извјештај о акредитацији. Комисију стручњака потом именује Агенција, али Агенцији код номиновања обично није дат никакав избор. Надлежни

образовни органи дакле одлучују о људима који су задужени за акредитацију универзитета за које су надлежни образовни органи одговорни и имали би интереса да они добију акредитацију. Једнако је проблематична чињеница да је у оквиру Агенције Управни одбор задужен и за доношење одлука о томе шта треба да се уради уколико Агенција оцијени да одлука о акредитацији није у складу са договореним нормама и критеријумима за акредитацију и за одлучивање по жалбама на таква рјешења.

3 Процес(и) акредитације

На основу чињеница и информација прикупљених током прегледа документације и разговора обављених током три (3) посјете, стручњаци из Твининг пројекта закључују да релевантни закони (конкретно Оквирни закон, закон Републике Српске, кантонални закони и закон Дистрикта Брчко) и пратећа документација не дају довољно информација и инструкција за израду и документовање јасно дефинисаног процеса акредитације.

Недоследност закона на различитим нивоима са ОЗВО-ом одражава се и на недоследност законских одредби које се тичу дефинисања и провођења процеса акредитације. Првобитно планирано усклађивање свих закона са ОЗВО-ом требало је да се заврши у року од шест мјесеци по усвајању ОЗВО-а, што се међутим није десило. Та недоследност у законским одредбама онемогућава израду јединствених процеса акредитације, што у великој мјери утиче на акредитацију и већ је довело до раније поменутих ад хоц рјешења.

Стручњаци су анализирали законске текстове како би пронашли образложења и инструкције у вези са сљедећим стандардним корацима у процесу акредитације:

(а) Захтјев за акредитацију

Процедура за подношење захтјева описана у анализираним законским текстовима омета систематски приступ код вођења и управљања процесом акредитације.

Неки од тих законских докумената не дефинишу процес подношења захтјева за акредитацију. Најчешћи опис процеса подношења захтјева је сљедећи: *„Захтјев за акредитацију високошколска установа може поднијети Министарству“*.

- У РС, одговорно тијело је НЕААRS која је преузела релевантне надлежности Министарства.
- У Брчко дистрикту, одговорно тијело је Одјељење за образовање Владе Брчко дистрикта.
- У Унско-санском кантону, закон не поставља никакве конкретне услове у погледу процеса подношења захтјева.
- У Средњобосанском кантону, закон предвиђа да се захтјев може поднијети и једном и другом тијелу, и одговорном министарству и Агенцији.
- У Западнохерцеговачком и Ливањском кантону, закон предвиђа да високошколска установа може поднијети захтјев за акредитацију надлежном министарству или одговарајућој домаћој или међународној агенцији за оцјењивање и ревизију квалитета.

Због различитих законских рјешења везаних за подношење захтјева за акредитацију, не постоји јасан одговор на питање које тијело у БиХ носи одговорност за акредитацију.

Нарочито случајеви кантона који предвиђају могућност предаје захтјева различитим тијелима, односно Агенцији или Министарству образовања, показују да ситуација није јасна у погледу главне одговорности за активности након подношења захтјева.

(б) Оцјена захтјева

Други корак у процесу акредитације је техничка оцјена захтјева. Овај корак за циљ има оцјену да ли захтјев садржи све неопходне податке и пропратну документацију, на тај начин осигуравајући да је документација спремна за екстерну евалуацију.

Већина анализираних текстова не помиње оцјену самог захтјева. Закон о високом образовању РС дефинише да: „Агенција ... ближе уређује поступак акредитације“. Кантон Сарајево дефинише сљедеће: “Након пријема захтјева и провјере његове уредности, Министарство предлаже Агенцији стручњаке за акредитацију са утврђене листе стручњака“. Дакле, не постоји досљедан приступ у погледу оцјене захтјева. Нарочито, не постоје одредбе које изричито прописују временски оквир кога треба поштивати како би се наставило са поступком акредитације. У пракси, многи универзитети нису добили никакву информацију од органа коме су предали свој захтјев.

(в) Формирање комисије стручњака за акредитацију

Неки од најкритичних елемената у процесу акредитације су процес одабира стручњака, критеријуми за формирање тимова стручњака, те њихова независност у доношењу одлука. Однос између учесника у процесу акредитације додатно је дефинисан поступком извјештавања (одговорност), нарочито питање ко заприма извјештаје стручњака.

На основу података прикупљених приликом обављених разговора, експерти су стекли утисак да је Агенција одговорна за процес утврђивања листе стручњака, која на снагу ступа онда када на њу дају одобрење надлежни образовни органи. Агенција је одговорна и за именовање комисије стручњака на основу номинације релевантних надлежних образовних органа и HEAARS-а. Образовни органи планирају, организују и прате рад комисије стручњака, запримају њихове извјештаје и плаћају их.

Анализа релевантних законских текстова довела је до закључка да питање формирања тима стручњака није јасно регулисано постојећим законима. У највећем броју јурисдикција, надлежним образовним органима је дато право да номинују стручњаке, о чему податке морају да доставе Агенцији, која их потом именује. Само они стручњаци који су наведени на Листи стручњака коју је успоставила Агенција могу бити номиновани. Међутим, поступак именовања путем Агенције у великој мјери је само техничке природе јер Агенција није изричито овлашћена да мијења састав комисија стручњака нити да одбије стручњаке који су номиновани:

- У Закону РС, наводи се да је процес формирања комисија стручњака уређен актом HEAARS-а. У пракси, HEAARS одабере стручњаке које потом формално именује Агенција.
- У Кантону Сарајево, предвиђено је да Министарство „предлаже“ стручњаке Агенцији, која онда и званично именује независну комисију стручњака, на начин описан горе, која је одговорна за ступање у контакт са високошколским установама и организовање посјета за евалуацију.

Описане недоследности и непрецизности у законским прописима (нпр. критеријуми за номинацију и именовање комисије стручњака, ко именује стручњаке, ко организује посјете стручњака, ко их плаћа, коме подносе извјештај и коме одговарају, који су рокови за подношење извјештаја, итд.) доводе до неспоразума у погледу надлежности актера у процесу акредитације. Постављају се и питања о независности стручњака ако их номинује извршна власт оснивача универзитета које они треба да акредитују, како је наведено горе. Штавише, таква ситуација омета успостављање једног транспарентног и ефикасног процеса акредитације.

(г) Извјештај

Основна питања у погледу извјештавања и преношења резултата из извјештаја су следећа:

- Ко је одговоран за коначни нацрт и ко коме шта предаје?

Уопштено гледано, законски прописи не дају досљедан одговор на та питања. Већина законских прописа не дефинише јасно начин на који извјештаји треба да се израде и начин на који извјештај тима стручњака треба да се пренесе надлежном тијелу.

- У РС, Законом је дефинисано да: „Агенција ... ближе уређује поступак акредитације и поступак...“.
- У Дистрикту Брчко, Ливањском и Западнохерцеговачком кантону, одговорно тијело је Министарство образовања.
- У Унско-санском кантону, Законом се не прописују никакви посебни услови у погледу процеса подношења извјештаја.
- У Брчко дистрикту, Средњобосанском, Подрињском, Тузланском, Зеничко-добојском и Посавском кантону, закони не помињу начин извјештавања и начин подношења извјештаја.
- Закон Кантона Сарајево јасно описује начин доношења одлуке, одговорности, те начин одобравања извјештаја комисије.

(д) Доношење одлуке

У свих дванаест (12) законских прописа дефинисано је да одлука о акредитацији може бити позитивна, негативна или условна (са роковима за исправљање недостатака).

Међутим, посљедице одлуке одговорног тијела се разликују.

- Како је према Закону РС акредитација у РС дефинисана као добровољна, *de facto* нема законских посљедица у случају неуспјешног процеса акредитације. Акредитација се може поновити годину дана по истеку рока од годину дана од дана доношења рјешења којим се одбија захтјев за акредитацију.

Већина других закона предвиђа индиректне посљедице у случају неуспјешне акредитације, јер наводе да: “Акредитована и лиценцирана високошколска установа је једина овлаштена додјелјивати академске титуле и звања и издавати дипломе наведене у рјешењу о акредитацији”, као и „Не признају се академске титуле, стручна и научна звања и дипломе које су издале високошколске установе без акредитације или лиценце“. Такве одредбе су у складу са оним што је регулисано ОЗВО-ом. Међутим, одредба у ОЗВО-у значи и да је то случај и у РС чак и ако Закон РС то изричито не наводи. Ипак, није јасно дефинисано какав је поступак у случају да установа или програм нису акредитовани,

односно уколико је издано рјешење којим се одбија захтјев за акредитацију. У том случају, нејасно је да ли установа или програм настављају са радом, чак и ако издане дипломе нису признате.

У Кантону Сарајево и Унско-санском кантону, закони дефинишу да, уколико универзитети престану испуњавати услове из лиценце и акредитације, а уколико се учени пропусти не могу отклонити без озбиљних посљедица по квалитет студија, Министарство, уз претходно прибављено очитовање Агенције, рјешењем одузима лиценцу и акредитацију.

(ђ) Наредне активности по доношењу рјешења

Законска обавеза високошколских установа да проведу „наредне активности“ није дефинисана у законима. Међутим, различитим правилницима о акредитацији предвиђени су различити механизми за наредне активности. Не постоје ни одредбе о томе како Агенција или надлежни образовни органи конкретно треба да прате акционе планове које су универзитети израдили, а на основу препорука и питања која се јављају у извјештају стручњака.

Само у случају да се утврде недостаци у погледу испуњавања услова и квалитета рада високошколске установе или студијског програма, релевантни образовни орган може да одреди рок за уклањање тих недостатака.

4 Закључци

Прописи у БиХ који се односе на екстерно обезбјеђивање квалитета нису једнообразни и у неким дијеловима постоје недоследности између ОЗВО-а и закона на нижим нивоима.

У процесима се различитим актерима, као што су Агенција, надлежни образовни органи и комисија стручњака, у различитим фазама процеса дају различите одговорности. То доводи до једног лавиринта процедура за различите јурисдикције. Још један резултат ових прописа је тај да не постоји **један актер који је у потпуности задужен за цјелокупан процес, што често доводи** до нејасноћа у погледу тога ко треба да преузме иницијативу.

Неки аспекти од значаја за процес акредитације нису уређени нити у једном од закона. Неки од тих аспеката су додатно објашњени у различитим правилницима, док код других то није случај.

Сложеност законских одредби – а понекад и њихов недостатак – те нејасна подјела одговорности, један су од главних разлога зашто су тек недавно први универзитети добили акредитацију иако су многи универзитети одавно поднијели захтјев.

Недостатак акредитације за велику већину универзитета има озбиљне импликације. Те се импликације, између осталог, односе на валидност стечене стручне спреме и посљедице које из тога проистичу за дипломце, као и послодавце у јавном сектору, те за потпуну укљученост универзитета у Европски простор високог образовања (у даљем тексту: ЕНЕА), који се заснива на принципу повјерења који је нарочито важан за питање мобилности, признавања и међународне сарадње. Али недостатак акредитације може се сматрати проблематичним и због релативно великог броја универзитета у земљи. На крају, у

опасности је и главна сврха процеса обезбјеђивања квалитета, односно давање неког спољњег мјерила за унапређење и даљи развој рада универзитета.

5 Прилог 1 – Релевантне законске одребе које се тичу обезбјеђивања квалитета

Релевантне законске одредбе које се тичу обезбјеђивања квалитета – које се позивају на ОЗВО у БиХ:

- Оквирни закон о високом образовању Босне и Херцеговине, СГ БиХ бр. 59/07 и 59/09
 - Закон о високом образовању Републике Српске, СГ РС бр. 73/10, 104/11 и 84/12
 - Закон о високом образовању у Брчко дистрикту БиХ, СГ Брчко дистрикта БиХ, бр. 30/09
 - Закон о високом образовању Босанско-подрињског кантона Горажде, СН БПКГ 2/10
 - Закон о високом образовању у Херцеговачко-неретванском кантону, СН ХНК бр. 4/12
 - Закон о високом образовању Средњобосанског кантона, СН СБК бр. 4/13
 - Закон о високом образовању Жупаније Посавске, НН ЖП бр. 1/10
 - Закон о високом образовању Кантона Сарајево – пречишћени текст, СН КС бр. 22/10
 - Закон о високом образовању Тузланског кантона, СН ТК бр. 8/08, 12/09 и 13/12
 - Закон о високом образовању Унско-санског кантона, СГ УСК бр. 8/09
 - Закон о високом образовању Жупаније Западнохерцеговачке, НН ЖЗХ бр. 10/09
 - Закон о високом образовању Зеничко-добојског кантона, СН ЗДК бр. 6/09
 - Закон о високом образовању Херцегбосанске жупаније, НН ХБЖ 9/09

6 Прилог 2 – Партнери током разговора

Хусеин	Нанић	директор, Агенција руководилац Твининг пројекта, држава корисница
Миљан	Попић	замјеник директора, Агенција
Велимир	Јукић	замјеник директора, Агенција
Бењамин	Мухамедбеговић	помоћник директора за осигурање квалитета, Агенција
Марина	Матошевић	виша стручна сарадница за осигурање квалитета, Агенција
Маја	Мацан	виша стручна сарадница за обезбјеђивање квалитета, Агенција партнер RTA, држава корисница
Зорица	Дрљача	шефица Одсјека за правне, кадровске и опште послове, Агенција
Славица	Шкоро	стручна савјетница за односе с јавношћу -портпарол, Агенција
Аида	Савић	виша стручна сарадница за високо образовање, Агенција
Санела	Пашић Деламетовић	стручна савјетница за науку и високо образовање, Агенција
Стеван	Трбојевић	Проректор, Универзитет у Источном Сарајеву члан Управног одбора Агенције
Ламија	Тановић	Професориц, Универзитет у Сарајеву чланица Управног одбора Агенције

Аммар	Миращија	шеф Одјела за науку, Министарство цивилних послова БиХ члан Управног одбора Агенције
Мирослав	Бобрек	директор, HEAARS
Татјана	Радаковић	виша стручна сарадница за анализу и статистику, HEAARS
Санела	Дојчиновић	Министарство просвјете и културе РС
Вања	Алексић	Министарство просвјете и културе РС
Ђорђе	Маркез	генерални секретар, Универзитет у Бањој Луци
Александар	Богданић	директор, Комуниколошки колеџ Карра Phi
Зоран	Матошевић	помоћник министра за образовање и науку, Средњобосански кантон
Рефија	Кулашин	главна просвјетна инспекторка, Средњобосански кантон
Расим	Дацић	ректор, Универзитет у Травнику
Алија	Исмет	доцент, Универзитет у Травнику
Амра	Тузовић	координаторка за осигурање квалитета, Универзитет у Травнику
Мухдин	Мујачић	директор, Висока школа рачунарства и пословних комуникација "eMPIRICA", Брчко дистрикт БиХ
Александар	Максимовић	координатор за осигурање квалитета, Висока школа рачунарства и пословних комуникација "eMPIRICA", Брчко дистрикт БиХ

Момчило	Пољић	шеф Одјељења за образовање, Влада Брчко дистрикта БиХ
Мара	Маткић	Одјељење за образовање, Влада Брчко дистрикта БиХ
Драгана	Јанковић	правница, Одјељење за образовање, Влада Брчко дистрикта БиХ
Неђара	Раић	помоћница министра за образовање, Министарство образовања, науке, културе и спорта, Унско-сански кантон
Дамир	Реџић	правник, Министарство образовања, науке, културе и спорта, Унско-сански кантон
Рефик	Шахиновић	ректор, Универзитет у Бихаћу
Мирзет	Грозданић	координатор за осигурање квалитета, Универзитет у Бихаћу
Динка	Ласић	помоћница министра, Министарство образовања, зnanости, културе и шпорта, Херзеговачко-неретванска жупанија
Маид	Прачић	Министарство образовања, науке, културе и спорта, Зеничко-добојски кантон
Ана	Марић	Министарство образовања, науке, културе и спорта, Зеничко-добојски кантон
Емира	Драковац	стручна сарадница, Министарство образовања, науке, културе и спорта, Босанско-подрињски кантон-Горажде
Мерсија	Јахић	помоћница министра за образовање и науку, Министарство образовања, науке, културе и спорта, Тузлански кантон
Ненад	Марковић	координатор за обезбјеђивање квалитета, Универзитет у Источном Сарајеву
Мухамед	Хаџиабдић	проректор, Интернационални универзитет у Сарајеву

Енес	Дедић	координатор за осигурање квалитета, Интернационални универзитет у Сарајеву
Ибрахим	Планчић	координатор за осигурање квалитета, Универзитет у Зеници
Мирза	Оруч	координатор за осигурање квалитета, Универзитет у Зеници
Александар	Главаш	предсједник Студентске уније, Универзитет у Источном Сарајеву
Аида	Дурић	шефица Одсјека за ЕУ интеграције и међународну сарадњу, Министарство цивилних послова БиХ
Весна	Трпучец	главна тајница, Свеучилиште/Универзитет Херцеговина, Читлук
Маринко	Јуриљ	главни тајник, Свеучилиште у Мостару
Изабела	Данкић	проректорица за међународну сарадњу, Свеучилиште у Мостару
Сњежана	Резић	професорица, Свеучилиште у Мостару
Дражена	Гашпар	професорица, Свеучилиште у Мостару
Енвер	Халиловић	ректор, Универзитет у Тузли
Алим	Абазовић	координатор за осигурање квалитета, Универзитет „Џемал Биједић“ Мостар
Борис	Ђурковић	стручњак за питања високог образовања, Универзитет у Тузли
Недим	Врабац	програм менаџер, Савјет Европе

Карен	Робертс	виши савјетник за програме, Савјет Европе
Дарко	Петковић	проректор за међународну сарадњу и осигурање квалитета, Универзитет у Зеници
Харис	Мухић	директор, SUS БиХ
Хазим	Башић	стручњак за питања високог образовања професор, Универзитет у Сарајеву

7 Прилог 3 – Краткорочно ангажовани стручњаци

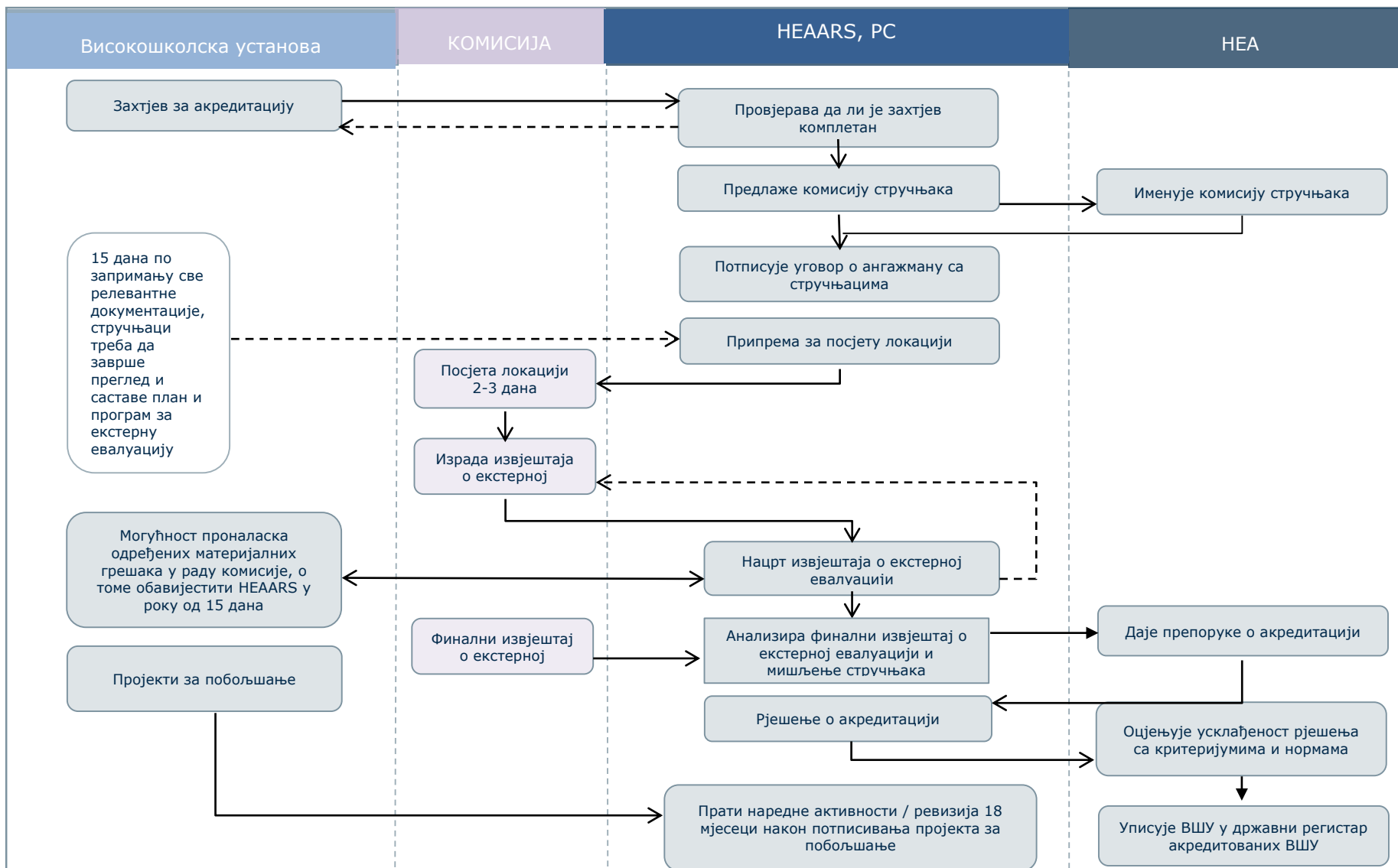
Краткорочно ангажовани стручњаци током Активности 1.1 Анализа законских прописа		
Ади	Ковачевић	консултант AQ Austria за ЈИЕ WUS Austria
Вероника	Нитсцхе	замјеница извршног директора, WUS Austria
Бастиан	Бауманн	самостални консултант за питања високог образовања

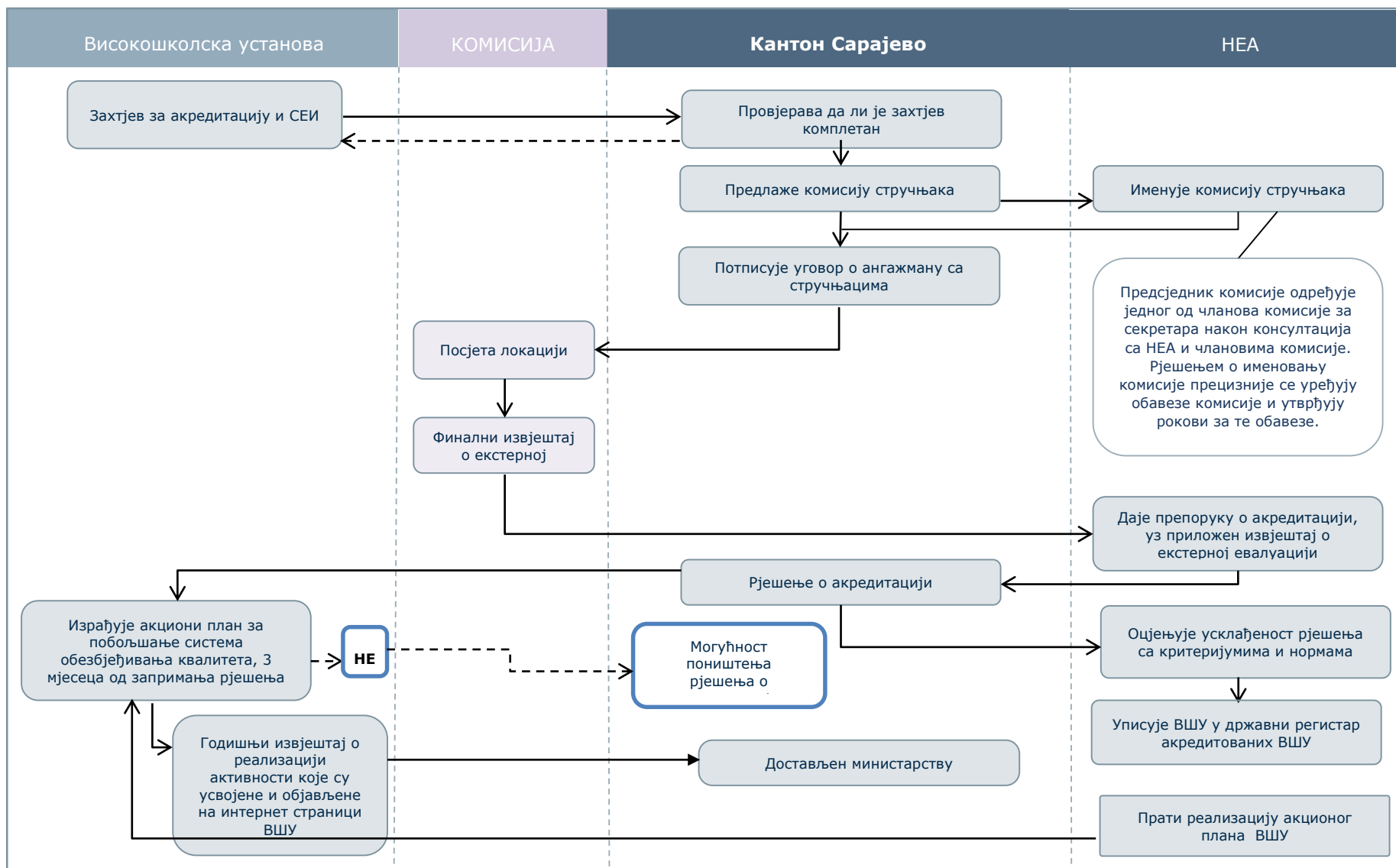
Мисије у склопу Активности 1.1 одржане су:

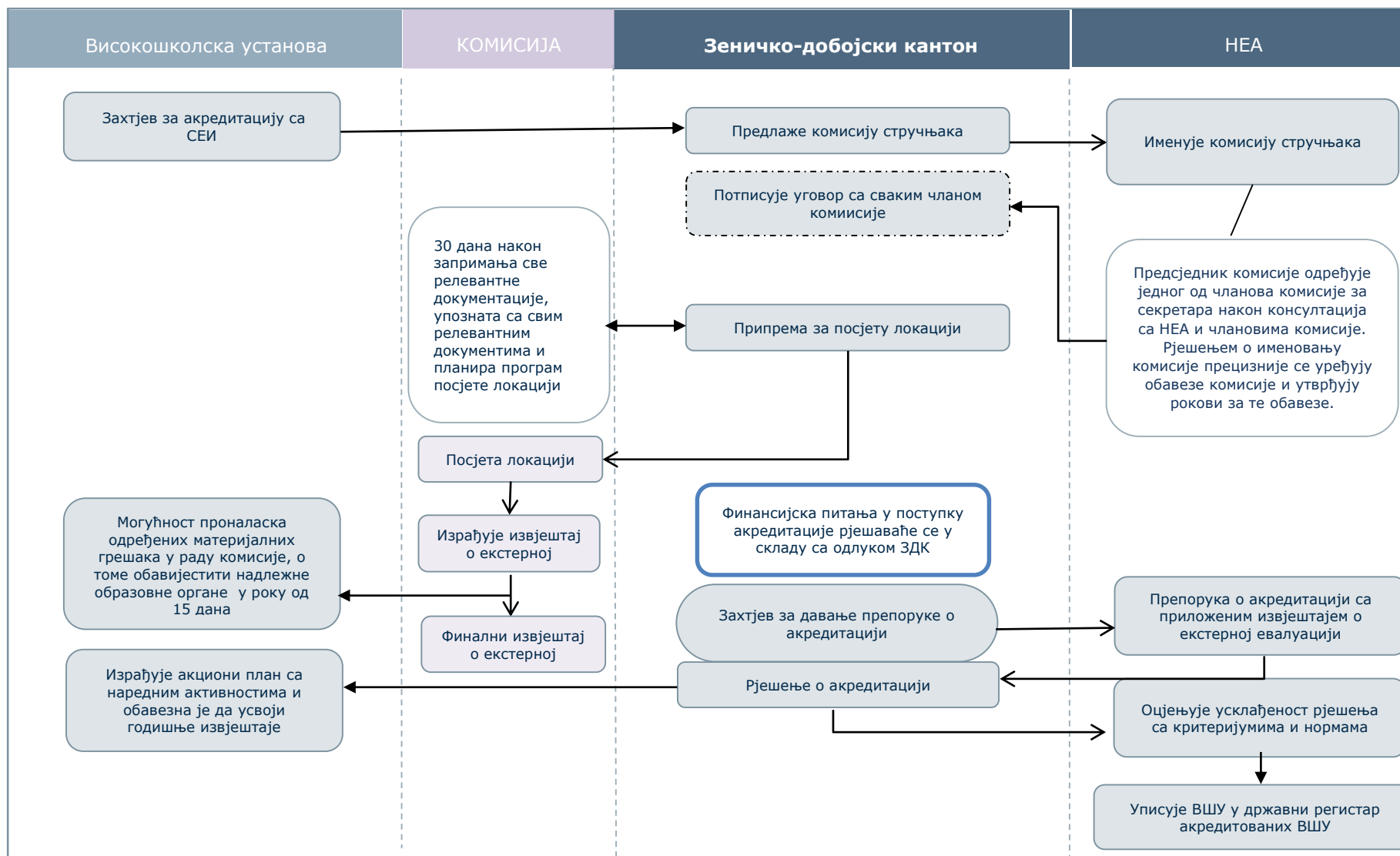
- Од 21. до 25. октобра 2013. године у Бањалуци (радни састанци са руководством и запосленима у Агенцији)
- Од 11. до 15. новембра 2013. године у Бањалуци (разговори са различитим заинтересованим странама)
- Од 25. до 29. новембра 2013. године у Сарајеву (разговори са различитим заинтересованим странама)
- Од 2. до 6. децембра 2013. године у Бањалуци (радни састанци са руководством и запосленима у Агенцији, писање извјештаја)

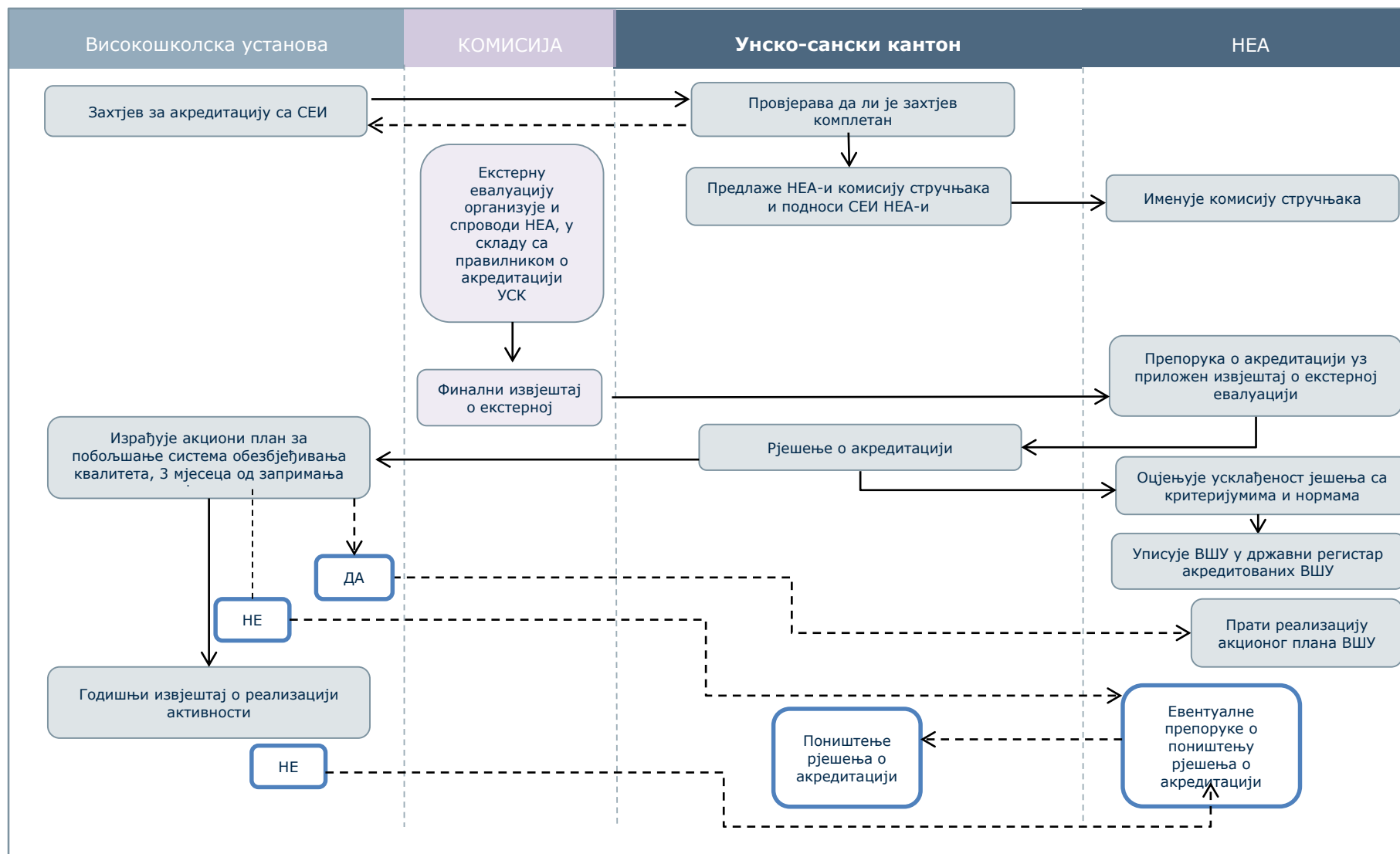
Подршка краткорочно ангажованим стручњацима		
Марија Е.	Вебер	стални савјетник за питања Твининг пројекта, држава чланица AQ Austria
Сузана	Трубајић	преводица сталног савјетника за питања Твининг пројекта
Санда	Топић	асистент сталног савјетника за питања Твининг пројекта

8 Прилог 4 – Органиграми

Јачање институционалних капацитета у обезбеђивању квалитета
BA11-IB-OT-02

